

Lesnícky náučný chodník Diana

Kraj:	Košický
Okres:	Spišská Nová Ves
Geomorfologické jednotky:	Hornádska kotlina a Volovské vrchy
Geologické jednotky:	vnútrokarpatský paleogén a gemerské pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Spišská Nová Ves, Novoveská Huta, Medvedia dolka
Východisko:	Spišská Nová Ves-Novoveská Huta, Medvedia dolka
Trasa:	Spišská Nová Ves- Novoveská Huta, Medvedia dolka: okruh po lesných cestách a chodníkoch vo svahu masívu Medvedia hlava - Kvašné lúky a dolinou Medvedia dolka
Dĺžka, prevýšenie:	2,5 km, prevýšenie 133 m
Čas prechodu:	1 h
Počet zastávok:	5
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Úvod a druhá polovica trasy sú súbežné s modrou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2004; 2020 obnova

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave a chodník je dobre značený (2022).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Lesy mesta Spišská Nová Ves, Novoveská cesta 9304/28, 053 31 Spišská Nová Ves-Novoveská Huta, tel. 053 / 4173 420

Poznámky: (1) Pôvodný názov chodníka - **Medvedí chodník** - bol po jeho rekonštrukcii zmenený na počesť jeho autorky. (2) Informačné panely dopĺňajú nečíslované tabuľky s rôznou tematikou. (3) Vo východisku trasy je zároveň posledná zastávka Náučného chodníka Novoveská Huta.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. U správcu chodníka (kontakt vyššie) je možné vyžiadať si odborný sprievod lesníka miestnej lesnej správy.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Novoveská Huta. Bývalá banícka osada, dnes mestská časť Spišskej Novej Vsi na kontakte Hornádskej kotliny a severozápadného cípu Volovských vrchov v oblasti ústia Suchohorského potoka do Holubnice. V listinách mesta sa spomína v roku 1383. Lokalita je zaujímavá na Slovensku ojedinelým výskytom a ťažbou až trojakých významných nerastných surovín: medenej rudy, sadrovca-anhydritu a uránovo-molybdénových rúd. Z historického hľadiska dominantné bolo baníctvo a hutníctvo medenej rudy (chalkopyritu). Záznamy o cene novoveskej medi sa uvádzajú v 14. storočí pod obchodným názvom "Neudorfer Kupfer", pod ktorým bola známa po celej Európe. Tunajšie bane, huty a hámre navštívil uhorský kráľ Matej I. (Matej Korvín), s čím súvisia miestne názvy ako Kráľovský potok, Kráľov prameň, Údolie Kráľovského potoka. Sadrovec sa intenzívne ťažil od roku 1856, pálila sa z neho sadra alebo sa používal ako prísada pri zhutňovaní Ni-Co rudy. Sadrovec a anhydrit sa ťažia aj dnes. Uránová ruda sa ťažila povrchovo a neskôr aj podzemne v rokoch 1962 - 1966. Na konci 19. storočia (1876) tu vznikli klimatické a vodoliečebné kúpele ako náhrada za niekoľko storočí prosperujúce baníctvo. Existovali až do druhej polovice 20. storočia. Osadou prechádza štátna cesta zo Spišskej Novej Vsi do doliny Hnilca a Slanej (Dobšiná, Nálepko, Rožňava).

Prírodná pamiatka Hutianske (alebo Hutnianske). Chránené územie vo výbežku Hornádskej kotliny do Volovských vrchov medzi intravilánom Spišskej Novej Vsi a jej mestskej časti Novoveská Huta vyhlásené v nive potoka Holubnica medzi štátnou cestou a potokom v roku 1988 na ochranu vzácných druhov motýľov na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. Ide o malé územie s pomerne veľkou zraniteľnosťou aj pri malých zásahoch. Tu bol prvýkrát zistený motýľ *Scrobipalpa reiprichi* Povolný, 1984. Pamiatka je súčasťou rozsiahleho chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy (súčasť sústavy Natura 2000).

Hornádska kotlina. Výrazná tektonická zníženie pretiahnutého pôdorysu východo-západného smeru v dĺžke vyše 60 km na severnom Slovensku ohraničená voči susediacim pohoriam strmými zlomovými svahmi. Leží zhruba medzi Vikartovcami, Markušovcami, Kluknavou, Bijacovcami, Levočou a Vydrníkom. Susediacim geomorfologickými jednotkami sú: na juhu Ďumbierske Tatry, Slovenský raj a Volovské vrchy, na východe Čierna hora a Branisko a na severe Levočské vrchy, Popradská kotlina (na krátkom úseku pri Jánovciach) a Kozie chrby. Je vyplnená flyšom (paleogénne ílovce, prachovce, pieskovce), ktoré pozdĺž Hornádu prikrývajú hlinité štrky a piesčité hliny jeho úzkej nivy a riečnych

terás a náplavových kuželov prítokov. Leží vo výškach od 330 (pri výtoku Hornádu z nej) do okolo 960 m n. m. (na severom úpätí Nízkych Tatier). Prevažne mierne členitý pahorkatinný reliéf so širokými dolinkami prítokov Hornádu a plochými chrbtami je viac rozčlenený s charakterom hornatiny vo východnej časti v oblasti ostrovov mohutných akumulácií sladkovodných vápencov (travertíny, penovce, vápenaté sintre), tvoriacich sa okolo výverov minerálnych vôd pozdĺž zlomov od neogénu do súčasnosti (Sivá brada, Spišský hrad, Dreveník). Tektonika sa v reliéfe výrazne prejavuje i v západnej časti kotliny pri hornom toku Hornádu, ktorá je svojráznou veľmi mladou priekopovou prepadlinou (Vikartovská priekopa). Takmer celým územím kotliny preteká Hornád s výnimkou 11 km dlhého úseku medzi Hrabušicami a Smižanmi, na ktorom preteká severným okrajom Spišsko-gemerského krasu (resp. jeho podcelku Slovenský raj) v kaňonovitom údolí. Kotlina leží v dažďovom tieni najmä Tatier, je preto dosť suchá. Je takmer celá odlesnená s poľnohospodárskym využitím. Len v členitejšej centrálnej časti na pieskocových chrbtoch medzi Levočou a Spišskou Novou Vsou sú ostrovy lesov. Celou kotlinou prechádzajú významné komunikácie (diaľnica a železnica Žilina - Košice).

Volovské vrchy. Rozľahlé, až 70 km dlhé a vyše 30 km široké pohorie východo-západného smeru na juhu východného Slovenska zhruba medzi Dobšinou, Rožňavou, Medzevom, Košicami, Margecanmi, Krompachmi, Spišskou Novou Vsou a Dedinkami. Susedí na juhu s Revúckou vrchovinou, Rožňavskou kotlinou, Slovenským krasom a Košickou kotlinou, na severe s Čiernou horou, Hornádskou kotlinou a Slovenským rajom (podcelkom Spišsko-gemerského krasu) a na západe krátko so Stolickými vrchmi. Má komplikovanú vrásovo-zlomovú štruktúru i geologickú stavbu, v ktorej prevládajú paleozoické slabo premenené horniny (fylity, paleovulkanity) s výskytom železných a polymetalických rúd, sadrovca, magnezitu. Pri severnom a východnom okraji sa vyskytujú mezozoické vápence a dolomity (Galmus a oblasť okolo Folkmarskej skaly a Červenej skaly). Pomerne na veľkej ploche presahuje nadmorská výška 1 000 m, najvyšším je vrch Skalisko (1 293 m n. m.) v masíve Volovca v juhozápadnej časti pohoria severne nad Čučmou. Prevláda hornatinový, hladko modelovaný reliéf, len okolo Hnilca a Belej sa vytvorili širšie doliny až brázdy s miernejšie rezaným (podvrchovinným) reliéfom (Hnilecké podolie, Hámorská brázda). Zhruba rovnobežne so severnou hranicou pohoria naprieč - medzi Dedinkami a Margecanmi - preteká Hnilec hlbokou členitou dolinou, pozdĺž severnej hranice pohoria tečie Hornád, vo vnútri pohoria pramení napr. Bodva. Prevažne zalesnené pohorie s nevelkými pôvodne baníckymi sídlami križuje viacero cestných komunikácií vysoko ležiacimi sedlami (Dobšinský kopec, Grajnár, Súľová, Úhornianske sedlo, Štóske sedlo) a prechádza ním (dolinou Hnilca) železničná trať Červená Skala - Margecany.

Názvy informačných panelov

1. Úvodné informácie / Ako vzniká les (*obojsstranný panel*)
2. Dreviny
3. Poľovníctvo
4. Značky v lese
5. Celospoločenský význam lesa

Doplnkové tabuľky: Snehová jama; Zážitkový chodníček; Život stromu; Milier; História vrtu 772

